

Souhrnná výkonnost ekonomiky

- **Výrazné rozdílné změny odvětvové HPH**

Vytvořená hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) v běžných cenách 1 610,4 mld. Kč za 1. pololetí 2009 byla meziročně nižší o 26,8 mld. Kč, i když pozitivně působil na její změnu pokles náročnosti na spotřebovaný meziprodukt. Reálně se HPH (po očištění o sezónní vliv a o nestejný počet pracovních dní) meziročně snížila v 1. pololetí o 5,3 %, z toho více ve 2. čtvrtletí (o 5,9 %). Odvětvově byl vývoj HPH v reálném vyjádření meziročně výrazně rozdílný. Vedle značného růstu v odvětvích primárního sektoru (o 11,1 %) se zvýšila HPH ve zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti (o 12,2 %). Výrazně však poklesla HPH v podnicích zpracovatelského průmyslu (o 12,7 %), v podnicích výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody (o 10,9 %), v podnicích dopravy, skladování, pošt a telekomunikací (o 7,1 %) a obchodu včetně oprav motorových vozidel a spotřebního zboží (o 6,9 %). HPH ve 2. čtvrtletí mezičtvrtletně reálně mírně klesla (o 0,1 %).

- **Meziroční pokles HDP ve 2. čtvrtletí se prohloubil, avšak mezičtvrtletně vzrostl**

Hodnota HDP 1 787,4 mld. Kč za 1. pololetí 2009 byla meziročně nižší o 28,2 mld. Kč. To bylo ovlivněno jak poklesem daní z produktů, tak růstem dotací na produkty. Podíl daní z produktu na HDP se přitom nepatrně zvýšil (z 10,8 % na 11,0 %). HDP se reálně meziročně snížil o 5,0 %, z toho více ve 2. čtvrtletí (o 5,5 %). Avšak mezičtvrtletně se HDP ve 2. čtvrtletí reálně mírně zvýšil (o 0,1 %).

- **Vysoce negativní vliv kapitálových výdajů na HDP**

Značně se změnila hodnotová i výdajová struktura HDP. Zatímco v 1. pololetí 2008 mělo zvýšení úhrnné cenové hladiny na hodnotový přírůstek HDP více než třetinový vliv, v 1. pololetí 2009 růst implicitního deflátoru HDP výrazně zrychlil při hodnotovém úbytku HDP. Jednotlivé výdajové složky působily na vývoj HDP v 1. pololetí 2009 dosti rozdílně a značně rozdílný byl i jejich vývoj v obou čtvrtletích. Pokles HDP brzdila spotřebitelská poptávka, negativní vliv na jeho změnu měl čistý vývoz a zejména kapitálové výdaje. Výdaje na konečnou spotřebu se reálně meziročně zvýšily v 1. pololetí 2009 o 2,3 % a jejich příspěvek k vývoji HDP byl pozitivní (1,6 p. b.); ve 2. čtvrtletí však byl jejich růst i příspěvek nižší. Došlo přitom k předstihu růstu výdajů vládních institucí před spotřebitelskými výdaji domácností, tento předstih se ve 2. čtvrtletí snížil. Zdrojem pololetního růstu spotřebitelských výdajů domácností o 1,7 % bylo zvýšení jejich disponibilních důchodů. Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu se reálně meziročně snížily v 1. pololetí 2009 o značných 21,5 % a na vývoj HDP měly vysoce negativní vliv (-5,3 p. b.), což bylo způsobeno zejména změnou zásob. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu poklesly tudíž podstatně méně (o 7,4 % v 1. pololetí a o 7,2 % ve 2. čtvrtletí 2009). Rozsah zahraničně obchodních transakcí byl v letošním 1. pololetí podstatně menší než před rokem; při zhruba stejném poklesu objemu celkového vývozu i dovozu (o 17,9 %, resp. o 17,7 %). Pokles byl způsoben výhradně zbožovými operacemi. Došlo ke snížení aktivního salda zahraničního obchodu a k negativnímu vlivu čistého vývozu na vývoj HDP (-1,2 p. b.).